

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vsota:

8 kr., če se tiska 1krat.

12 " " " " 2 " "

15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se cena primeroma zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, neuradovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska Dunajski cesti št. 15 v Medijatovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gr. -- kr.
za pol leta . . . 5 " -- " "
za četrt leta . . . 2 " 30 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gr. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Medijatovi hiši, štev. 15.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Zarad praznikov izide prihodnja številka „Slovenca“ v torek 30 decembra.

Predragi rojaki

sodniškega okraja trebanjskega, žužemberškega, rateškega, mokronoškega in kočevskega.

Nemila smrt nam je vzela preblagega rodoljuba grofa Josipa Barbota, državnega poslanca gori navedenih dolenskih okrajev.

Razpisana je zato nova volitev poslanca na 3. dan meseca januarja, to je, prvo soboto po novem letu. Volitev se, kakor navadno, vrši v Trebnem, Radečah in v Kočevju.

Kakor drugokrat, tako se je tudi zdaj podpisani odbor pred vsem obrnil do zaupnih mož vseh volilnih okrajev in jih prosil, naj mu po dogovoru z volilci poročajo, kd o naj bi se za poslanca nasvetoval. Pri tej priliki jim je na znanje dal vse kandidate, ki so se sami oglasili podpisnemu odboru ali pa mu od druge strani priporočani bili.

Zaupni naši rodoljubi so se, kakor vselej, tako tudi zdaj iskreno poprijeli naloge svoje, ali večina njih ni si odločno izbrala nobenega kandidata, ampak imenovanje njegovo prepustila narodnemu centralnemu odboru z dostavkom, da va-nj vse zaupanje stavi, da bode nasvetoval moža, ki bode v drž. zboru dunajskem kazal, da ima sree za dolensko stran domovine naše, ki si ga je izvolila za svojega zastopnika, da pa tudi

ima sree za ves narod slovenski in za srečo skupne nam države avstrijske, kateri rešeni gospodstva ustaverne stranke, treba mnogostranskega prestroja.

Med mnogimi rodoljubi, ki bi bili za državno poslanstvo bolj ali manj sposobni, izbral si je podpisani odbor enoglasno moža, ki je ves naš, ki je na vsako stran popolno neodvisen in v višjih krogih visoko cenjen, na kratko rečeno, mož po vse vreden naslednik grofa Barbota in ponos naši deželi. In ta je

princ Ernest Windischgrätz,

soposestnik več grajščin, poleti navadno bivajoč na Dolenskem, kjer ga duhovščina in ljudstvo dobro pozna in visoko spoštuje.

Program njegov, ki ga je telegrafčno z Dunaja poslal centralnemu odboru 22. t. m., se glasi od besede do besede tako-le: „Kot katoličanu in konservativnemu Avstrijanu, grof Hohenwartova pot zmerom tudi moja pot; zmerom in povsod se bodem poganjal za narodne pravice; tem obljubam ostanem vsak čas mož beseda.“

Mož s takim programom, od našega ljudstva spoštovanega in v viših krogih visokocenjenega, je podpisani odbor enoglasno sklenil, priporočati Vam, predragi rojaki, da si ga 3. januarja izvolite za svojega poslanca.

Volite ga, častiti rodoljubi, vsi od prvega do zadnjega enoglasno, kakor ga Vam odbor, po natančnem in vsestranskem preadarku enoglasno priporoča. „Princ Ernst Windischgrätz“ naj je 3. dne januarja beseda Vam vsem, ki zaupate podpisnemu odboru, ki Vam je porok za to, da ste si izbrali pravega moža.

V Ljubljani 22. decembra 1879.

Za narodni centralni volilni odbor

Dr. Jan. Bleiweis,
prvomestnik.

Kamniška železnica.

Sprožila se je misel, zidati železnico iz Ljubljane v Kamnik. Ako ne bode preveč stala in ako se vzdrževanje tako uredi, da ne bodo stroški pojedli vseh dohodkov, potem smo s tem predlogom popolnoma zadovoljni in ga priporočamo vsem, ki se za to zadevo zanimajo in morejo kaj pripomoči, da se vresniči. Kamnik leži v prelepi dolini, ima čist planinski zrak, kakor nalašč za tujce, ki iščejo poleti planinskega hlada in svežega zraka. V porabo tujcem naredila se je tam tudi kopelj. Tako je združeno vse, kar bi utegnulo Kamnik povzdigniti med sloveča poletna pribežalšča za bolno in vtrujeno gospodo; le ene stvari še manjka, to je železnica.

Kamnik, Domžale, Mengiš pa so tudi industrijalni kraji; erar izdeluje blizo Kamnika strelni prah, v Domžalah se delajo slamniki, v Mengšu je pivarna in velik malin; vsi ti

Kako sem se jaz likal.

Črtice za poduk in kratok čas.

XLVI.

V šolo nazaj, dosti dolgo smo se klatili zunaj nje. Bilo nas je okoli 80, ker smo se bili iz dveh razredov, z A in B, četrte šole skup stekli. Meni ni šlo z učenjem več tako dobro, in to iz treh vzrokov: prvič nisem imel vseh šolskih knjig, toraj sem jih moral na posodo jemati in učiti se takrat, kedar je knjiga čas imela; drugič za matematiko in geometrijo, posebno za više vrste, kar nobenega razuma nisem imel, Pitagor in Arhimed za me že nista nič iznašla; tretjič pa sem imel tudi veliko opraviti z nalogami in prestavljanjem latinskih in grških kapiteljnov v nemško; v tem sem imel celo fabriko s trdno ceno: naloga latinska, nemška ali grško domača 5, šolka 10 kr., kapitel klasikarja 2 kr.; to so bili moji dohodki, ktere sem moral imeti za jutranjo žemljo, popoldanski ali večerni kruh in druge razvade, kterih sem bil prej že nekoliko popisal.

Ene teh razvad sem bil pa vendar pozabil. V tem letu sem postal tudi naročnik časnika.

Bil je to nemški „Familien-Journal“, ktereга sem naročil pri Kleinsmayerji tako, da sem vsako številko posebej plačeval. Z mano vred je bil na isti list naročen tudi moj sošolec Z., pa tako, da sva imela vsak svojega. Mikavne je bila v njem meni le prva povest in pa podoče, komaj sem pričakoval številke in imel 8 kr., kolikor je veljala, vedno pripravljenih.

Še nekaj. S tem sošolcem sva bila ustanovila sama list, namenjen za našo šolo; nemški je bil z naslovom „die Schwalbe“ in namenjen zabavi. Jaz sem bil glavni pomočnik vredniku Z, ki je list po sestavi sam pisal in ga dajal brati po šoli za 2. kr. od bralca. Jaz sem spisal vá nj grozno povest o nekijh naseljenikih v Ameriki, kako bi jih bili Indijanci skoro spekli in snedli, če bi ne bilo pomoči o pravem času še po neki evropski ladiji; ta povest se je končala žalostno le za Indijane, ktere sem dal vse postreliti in v morje pometati.

Ne vem več, koliko številčk te nemške „Schwalbe“ je prišlo na svetlo, to pa vem, da je spodbudila četrtošolce pod vodstvom L. T., ki je zdaj vrednik hrvaškega lista „P. N.“, k izdavanju enega lista z naslovom „Torbica“ v

slovenskem jeziku. To je bila demonstracija zoper nas, in še kaka! Naša „Schwalbe“ je izhajala le v enem eksemplaru, „Torbica“ pa je bila litografirana v več listih, da je vsak svojega dobil. Ali kaj bo slovensk proti nemškemu listu! Mi smo se posmehovali „Torbici“, češ: četrtošolci imajo le zato slovenski list, ker nemški ne znajo. Jaz pa sem znal nemški, vsaj sem se bshal s tem in profesor nemščine mi je tudi pripoznal, da so nemške naloge moje najboljše. Razen tega sem se naučil z glave posebno veliko Schillerjevih pesmi in Klopstockovih heksametrov, čeravno se mi je tista „mesijada“ zdela v jeziku pusta ko žaganje.

Pri izdelovanju latinskih šolskih nalog se mi je pripetila nesreča, ki je bila prvi vzrok, da se niso spolnile želje matere moje: da bi imeli duhovna. Sedel sem med samimi ljubljanskimi meščani, ki so naloge plačevali in mi šestice že pred šolo kazali, toraj ni bilo delo na upanje. Kolikor nalog, toliko sestice toraj požuri se fant, da narediš najprej svojo, potem pa druge, vsako kolikor moč različno od moje in s primernim za dober red še dopustljivim številom napak.

Več ko pol leta je šlo vse po sreči, moji

izdelki se bodo pač veliko hitreje in lažje prevažali po železnici, nego na vozovih. Promet med temi industrijalnimi in rodovitnimi kraji in pa med središčem dežele, med Ljubljano, se bo zdatno povišal, kar bo le tamošnjim prebivalcem v korist. Tedaj se železnica sama po sebi priporoča. Se ve da si ne smemo misliti velikanske, drage stavbe z velikanskimi kolodvori, z velikimi parovozi, z mnogo uradniki itd. To bi stalo velik denar pri zidanju in tudi potem vsako leto za tekoče stroške. Ako bi se stvar koj iz začetka tako na široko raztegnila, potem se železnica nikoli ne bo splačala. Nasprotno pa ne dvomimo, da se bo železnica splačala, ako bodo podvzetniki praktično, varčno postopali. Kakor se je predlagalo, se bodo šine položile na cesto; parovozi in drugi vozovi bodo manjši, ko pri drugih železnicah, ker ne bodo toliko teže prenašati imeli, zato tudi ne bo treba tako velikanskega mosta čez Savo, kakor ga velike železnice navadno imajo. Po tem načrtu se računa, da bo železnica stala kakih 180 do 200 tisoč goldinarjev, svota, ki se bo menda vendar skupaj spravila. Kedar bo železnica gotova, se nje vodstvo in oskrbnitvo tako uravná, da bo zamogla shajati. Ko bi se nastavljal precej „generaldirektor“ s kakimi 10.000 glid. na leto, in drugi drago plačani uradniki, potem podvzetje se ve da ne bo moglo cveteti. Stvar se bo morala urediti bolj „po domače“, potrebam primerno. Po naših mislih zadostujeta dva parovoza (locomotiv), eden za rabo, eden za rezervo, in ker bo vlak le po vozil dnevi, zadostuje en sam parovoznik (maschinführer) in en sam kurjavec (heitzer), dva kondukterja, štirji predstojniki postaj (v Ljubljani, v Domžalah, v Mengšu in v Kamniku), pa kakih deset delavcev, in čez vse te en glavni vođa, kteremu se privoli en pisar in en služabnik. Ako se bo potreba pokazala, in ako se bo videlo, da „nese“, potem se osebnitvo še lahko pozneje pomnoži; le iz početka ni treba preveč ljudi brez dela izdrževati in plačevati.

Vprašanje zdaj nastane, kdo bo denar dal za to? Želeti bi bilo, da bi podvzetje v domačih rokah ostalo, da bi mi ne nakopali si na glavo tujih gospodarjev, kteri bi vlekli dobiček

da bi se konsorcij iz samih domačinov naredil. Ta konsorcij, ali ta zadruga naj bi prevzela ne samo zidanje, ampak tudi vzdrževanje železnice. V prvi vrsti bi se morali brigati za to stvar tisti kraji, kterim bo železnica služila, namreč Kamnik, Domžale, in Mengiš. V teh krajih se že nahajajo nekteri premožni možje, ki bi zamogli v to zadrugo stopiti; nekoliko bi lahko tudi pripomogle dotične občine, posebno kamniška občina je na imenu, da je bogata; tedaj bi tudi ta zamogla kaj dati za zidanje; nekaj bo morda tudi Ljubljana dala. Tudi eraru bo železnica prav prišla zavoljo smodnikove tovarne in še iz družih ozirov, tedaj naj se tudi država naprosi, naj kaj pripomore. Slednjič bi morda tudi dežela Kranjska nekaj zamogla dati, saj je v interesu cele dežele, ako se enemu njenih krajev na noge pomaga. Prej ko podvzetje tujcem v roke dati, je boljše, da dežela nekaj žrtvuje, samo da reč v domačih rokah ostane.

Stvar se dá na četiri načine izpeljati: a) ali da stopi kakih 10 do 20 bogatih mož in dotične občine skupaj, ter zlože denar in se razgovoré med sabo o zidanju in vzdržanju železnice, to bi bila zadruga (konsortium, genossenschaft); b) ali pa se naredi društvo na delnice (akcije), kakor je „narodna tiskarna“, potem so gospodarji vsi delničarji, in volijo iz svoje srede vodstvo, in opravični svet; delnice po 50 ali po 100 glid. bi se lahko prodajale po celi državi; c) ali pa prevzame celo stvar kamniško mesto, kterega potem zadene dobiček ali pa zguba, in d) če Kamnik tega ne premore ali si ne upa, potem naj stvar dežela v roko vzame; stvar pade potem v področje deželnega zbora. Naj se nastavijo samo domači uradniki in služabniki, in če imamo zgubo, imeli bomo tolažbo, da je denar vendar le v deželi ostal; če se bo kazala vedna in velika zguba, se stvar lahko zopet opusti; če bo pa dobiček, toliko boljše, saj ga je dežela blagajnica potrebna. Po naših mislih bi dežela nič ne riskirala, če bi se tega podvzetja lotila, — kako malo zgubo v prvih letih radi potrpiamo, samo da bi le Slovenci pri podvzetju nastavljeni bili in tako se nekterim zaslužek odprl. Mogoče je pa tudi, da se bo stvar lepo rentirala, in potem bi se mi na vse

čase kesali, da smo roke križem držali in tujim ljudem prepustili, da snemajo smetano iz naše dežele. Saj že tako ni nič našega v naši deželi: južna železnica ni naša, Rudolfova železnica ni naša, dolenska gotovo tudi ne bo naša, hranilnica, v katero mi denarje nosimo, je v nemškutarskih rokah, na blejskem jezeru so menda tujci že ves svet pokupili; — ali prav nobena stvar ne sme v naših rokah biti?

Izgled nesrečne banke „Slovenije“ nas ne sme za vse čase odstrašiti od vsake podvzetnosti — kdor se jahati uči, večkrat s konja pade — ogiblji mo se napak, ki smo jih storili pri banki „Sloveniji“, (ktere napake so nam vsem znane, očitvidne), in poskusimo svojo srečo drugje, na pr. pri železnici Ljubljana — Kamnik.

Le previdno in pogumno! Če hočemo kedaj gospodarji biti v svoji deželi, moramo tudi večja podvzetja v deželi v svojih rokah imeti!

Ne pomaga nič, kdor ne vaga, ne dobi; kdor pa svoje groše stiska in skriva, na njih sedi, in nikomur nič zaslužka ne da, ker se nobene stvari ne loti, — on ni vreden, da kaj ima, on premoženja ne bo pomnožil, ampak zgubil, kajti podoben je hlapcu, ki je svoj talent zakopal.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 24. decembra.

Bosna se bo razdelila na pet okrajev: Sarajevo, Travnik, Banjaluka, Tuzla in Mostar (Hercegovina). Zdaj deželo merijo, da bodo vedeli, koliko je zemljišča. Dunajski časniki nepovoljno kritizirajo češko spomenico, ter imenujejo terjatve pretirane, akoravno so le skoz in skoz pravične. Posebno malo jim ugajajo predlogi zaradi ravnopravnosti na univerzi v Pragi. Nemški profesorji v Pragi bi bojda raje videli, ko bi se univerza razdelila, da bi bili potem dve samostalni univerzi, ena česka in ena nemška.

Mestni zastop celjski je prosil državni zbor za zidanje **železnice iz Celja v spodnji Drauburg**.

„naročniki“ so bili zadovoljni, a jaz bi bil naredil nalogo rad — ne samo trem ali štirim, ampak petim, šestim. Tudi to gre; čemu bi namreč jaz pisal tudi nemški diktat naloge? Saj ga profesor ne zahteva, on hoče le imeti latinski izdelek. Kar profesor narekuje nemški, jaz kar lahko pišem latinski, in ko je on gotov z narekovanjem, je gotova tudi moja latinska naloga, s ktere potem z raznimi potrebnimi premembami spišem nalogo drugim, da jih prepisejo. Tudi ta poskušnja se mi je posrečila, moja naloga je bila najboljša, če tudi pisava slaba in tu in tam kak popravek, a druge naloge so bile dobre.

A ta poskušnja poboljšanja mojih dohodkov se mi je slednjič slabo sponesla — ne toliko po moji, kolikor po mojih meščanskih sosedov nevkretnosti. Ker so namreč vedeli, da jaz na nemško narekovanje kar latinski pišem, so nastavljali na svoje oči „cvikarje“, „šteharje“ in drugo daljnogledno orodje ter zijali drug čez drugega na moj list — tako, da je profesor moral zapaziti, da tukaj ni vse v redu. Jaz sem jih dregal in suval, da naj potrpe, bo že vsak svoje dobil, a profesor je bil že zapazil, da okoli mene ni vse v redu, ker ko je bilo končano narekovanje, pokliče mene, naj berem nalogo — nemški!

Strela z jasnega neba! „Daj sem!“ — rečem sosedu, ki je tako imel dobiti od mene nalogo — „daj sem, da berem!“ Ali to je butelj! Namesto da bi mi brž pomohl svoj list č z nemškim diktatom popisano, mi ga umakne. „Berite, berite!“ — doní strašni glas z odra.

V svoji obupnosti zgrabim svojo že polatinjeno nalogo ter jo skušam zopet v nemščini brati. Toda to ne gre gladko, profesor se mi približuje in praša sarkastično:

„Kako ste brali? Še enkrat!“

Jaz ponovim stavek, a profesor majé z glavo in veli:

„Tako nisem jaz narekoval. Ali ste tako zapisali? Dajte sem!“

Zopet dregnem levega in desnega sosedu, da bi mi dal kdo nemški diktat, ali butelj je butelj! Vsi so otrpnjeni.

„Dajte, dajte“ — sili strašni profesor — „dajte sem, kar ste spisali.“

Rudeč, zelen, višnjev in kdo ve kakih barv še pomolim svoj latinski spis, v kterem so bile izpuščene le nektare besede, ki se jih v naglici še nisem bil spomnil.

„A tako!“ — črhne profesor spoznavši na prvi pogled, kaj se je godilo — „ker je naloga vaša že gotova, pa kar idite!“

„Na, zdaj pa imate, butelj!“ — rečem jaz svojim sosedom, ki so se tega povelja vstrašili še huje ko jaz — „bomo videli, kake naloge bote skovali sami, ki ste tako zabiti, da še mene spravite v šmir!“

S tem se drenjam s klopi in grem ves bled. Kaj bo zdaj? Spodén bom s šole, to je gotovo kakor „Pust“ pred pepelnico, najbolje, da grem sam, še predno bo profesor mogel govoriti z vodjo. Ta profesor je bil znan za strogega, pa tudi pravičnega, takrat pa pri nas ni bil priljubljen še tako, kakor je zdaj na gimnaziji. Zato le brž k vodji po odhodno spričevalo, katero do zdaj ne bo še moglo slabo biti!

Res potrkam na vrata njegove pisarne, a zak'anjena so, tudi doma ga ne dobim. Proti večeru so prišli vsi k meni, ki so bili krivi dogodbe v šoli, mi prinesl šestice in še več družega, pa me slednjič pregovorili, da sem drugi dan vendar šel zopet v šolo. Profesor latinščine me ni nič pogledal, tudi prašal ne, še le ko je prinesel naloge presojene nazaj, je rekel:

„Vaša naloga ni za nič, ker ni gotova še. Odslej bote šli vselej iz šole, kedar bomo pisali nalogo. Drugo bote že še zvedeli.“

Potem dá naloge nazaj tudi mojim sose-

Tisza je povedal v delegacijah, da je cesar že potrdil vojaško postavo.

Vnanje države.

Angleška vlada je dobila iz Kalkute sledeča poročila: general Roberts ima 23 angleških in mnogo drugih pripljenjenih topov, dosti streliva in 7500 mož, s katerimi se lahko brani. General Bright ima v Jumroodu 12.000 mož in 30 topov. Živeža ima pa za dva mesca. General Stewart v Kandaharu ima 9000 mož in 20 kanonov. Cela armada šteje 45.000 mož in 160 topov. Vlada misli, da ta moč za sedaj zadostuje. — Menj zaupni pa so angleški časniki. Skor vsi zahtevajo, naj se pošlje general Robertu zdatna pomoč, potem pa naj se cela dežela do ruske meje podjarmi in ukroti. — Najnovejšo poročilo pravi: general Gough hiti s 1400 možmi proti Kabulu generalu Robertu na pomoč; v Satabandu se mu bo pridružilo 700 mož.

Na **Laškem** je Garibaldi izdal zopet oklic, v katerem zahteva na enkrat sledeče prismodarije: Verskemu zakladu se mora vse premoženje vzeti, Italija si mora osvojiti Savojsko, Nizzo, Korsiko, Trst, Trentinsko in še druge dežele, vpeljati občno volilno pravico, stoječo vojsko odpraviti (s čim hoče potem podjarmiti vse zgoraj naštete dežele?) in sklicati zbor, ki bo naredil novo ustavo. Vidi se, da je Garibaldi na stare dni otročji postal.

Na **Ruskem** so bojda prepovedali Poljakom, nabirati milodare za stradajoče rojake v pruski Šleziji. To bo menda usluga pruski vladi. Če je to res, ne dela časti ne Rusiji ne pruski Nemčiji.

„Nordd. allg. Zeitg.“ se veseli, da je naš cesar v delegacijah povdarjal **prijateljstvo z Nemčijo**. Mi Slovani pa od tega prijateljstva nič dobrega ne pričakujemo. Sicer pa se na novo potrjuje, da je zveza med Rusijo in Nemčijo nespremenjena, tedaj nam je nerazumno, proti komu bi bila nemško-avstrijska zveza obrnjena?

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 21. dec. (Po razpravi o vojaški postavi.) Vojaška postava je bila večeraj po nasvetu skupne konference ali komisije z dvema tretjinama glasov od zbornice poslancev sprejeta. Za njo je namreč glasovalo

223, zoper njo le 105 poslancev. Državni zbornici ste se s to postavo pečali ravno 20 dni v ktere pa obravnav v vojaškem odseku ne vstavamo. Ker stroški državnega zbora po srednem računu za vsaki dan znašajo okoli 5000 gld., stala je ta sitna in dolgotrajna obravnava okoli 100.000 gld. Če bi bilo šlo po želji levičarjev, ki so zahtevali, da naj bi se postava podaljšala samo za eno leto, bi se ta pusta, pa draga in skoraj bi rekli prazna in nepotrebna obravnava ponavljala vsako leto. Avtonomiistična stranka je tedaj že iz tega ozira prav pametno ravnala, da je postavu podaljšala za 10 let in za deset let odvrnila tako sitne in drage obravnave ter s tem tako rekoč državi prihranila 1 milijon goldinarjev. Že pri obravnavi se je dokaj jasno pokazalo, da je liberalna stranka nasprotovala iz zgolj strankarskih namenov brez drugih veljavnih vzrokov, kakor so naši govorniki povdarjali. To je razvidno tudi iz liberalnih listov, ki vsled nepričakovanega izida večinoma silno tarnajo. Za trdno so namreč pričakovali, da se liberalna stranka tudi pri tretji obravnavi ne bode vdala, ampak ostala dosledna. Pa izid je pokazal, da liberalci svojih ljudi sami ne poznajo; mnogim je bilo namreč že prvo vladi nasprotno glasovanje silno težavno, pa iz strankarskih namenov so se večini podvrgli in glasovali zoper postavu, ali se vsaj glasovanja zdržali. Ko so pa videli, kako je liberalna stranka prišla v nasprotje z gosposko zbornico, ki tudi hoče biti vstavoverna, ko so se prepričali, da vlada nikakor neče odjenjati, začelo jih je skrbeti, kaj bo, če ostanejo trdovratni, in mnogi izmed njih so sklenili, se vdati. Pa še zadnje nič so si liberalci na vse kriplje prizadevali, da bi omahljivce vtrdili in res jih je samo 38 ostalo tako stanovitnih, da se niso dali pregovoriti ter so glasovali za postavu. A teh 38 je zadoštovalo, da je bila postava s potrebno večino sprejeta.

Obravnava sama je bila precej burna in v marsikterem oziru znamenita. Že to je dovolj pomenljivo, da so pri zadnji obravnavi za postavu govorili možje, ki so prej po dva- ali trikrat zoper postavu glasovali, kakor goriški deželni glavar Pajer, notar Hofer, prof. Süss in dvorni svetovalec Alter. Skušali so se izgovarjati, zakaj zdaj za postavu glasujejo, pa bi bili gotovo bolj vstregli, ako bi

bili manj govorili. Saj se je že prej vedelo, da niso bili pogumni in vladi nasprotni iz prepričanja, marveč iz strahu pred liberalnimi tovariši, ki ne trpé nobenega ugovora.

Še bolj pomenljivo pa je bilo glasovanje, ki se je vršilo ustmeno po abecednem redu. Kadar koli je kdo glasoval za postavu, ki je prej glasoval zoper njo, začeli so se mu levičarji glasno posmehovati, desna stran pa je vsled takega ravnanja sikala in levičarjem večkrat glasno zaklicala „pfui“!

Prej s silo skupljen liberalna stranka je vsled tega glasovanja razpadla, in tako imenovani naprednjaki, ki so dosledno zmerom glasovali zoper postavu, so zvezo z liberalnim klubom raztrgali in svojih sedem pooblaščenec iz skupne komisije poklicali nazaj. Vsled tega liberalni listi po pravici trdijo, da je vsled tega glasovanja liberalna stranka razpršena, in da je z 21. decembrom l. 1879 stopila s političnega odra, na katerem se je od 21. decembra l. 1867 sèm odlikovala. Nam je to čisto prav, in obžalujemo le to, da se je ta samopridna stranka toliko časa obdržala na državnem krmilu. Ona ni nikdar gledala na splošno korist države, ampak zmerom le na lastni strankarski dobiček. Glavno njeno načelo je bilo vedno le to: Pustite nam samolast in liberalne po našem okusu skovane postave, in mi vam damo vojaško postavu, vam dovolimo denarjev, kakor in kolikor jih hočete. Ko je pa to postalo nemogoče, ko so zgubili večino, zgubili so ob enem srce za potrebe državne, kterege prav za prav nikdar imeli niso, in so začeli državi odrekati celo tisto, kar ji je za obstanek, za moč in veljavo zelo potrebno. Da je ta sodba prava, in da oporekanje levičarjev proti vojni postavi izvira iz golj strankarskih namenov, potrjuje njihov najveljavnejši list, „N. fr. Presse“, ki piše, da bi tako nasprotovanje ne bilo nikdar nastalo, če bi bila liberalna stranka še v večini. To prav radi verjamemo, in mislimo, da bi bila liberalna stranka, če bi bilo treba, svoji vladi vojaško postavu, zoper katero je zdaj tolikanj operekala, brez ugovora dovolila na 50 let. Iz tega je pa tudi razvidno, da je bil že zadnji čas ji izviti državno krmilo iz rok, ker stranka, ki lastne koristi višje stavi od koristi državnih, pač ni zmožna vspešno vladati in narode storiti zadovoljne.

dom in na vsaki je „dvojka“ ali „trojka“. Za unanjo grenkost mojo je bilo to strašno dobrodelno mazilo, posmehoval sem se jim s pravim „galgenhumorjem“:

„No, tepci, zdaj pa imate! Ko bi mi bil eden izmed vas brž pod klopjo dal svoj nemški spis, da bi ga bil jaz bral, bi zdaj vsega tega ne bilo, jaz bi vam lahko še dalje koval naloge. Zdaj je pa ven in vi bote dobivali rede, kakoršne zaslužite. Odslej me le pri miru pustite!“

Po mesečni konferenci sem bil hudo posvarjen in zdelo se mi je, da letos ne bo nič dobrega za me. Profesor latinščine je pač obljubil mi red, kakoršnega bom zaslužil, pa sem vendar že naprej vedel, da je ta reč pri konferenci spravila marsikterege v slabo voljo. To me je zelo poparilo, ni bilo pravega veselja več pri meni, posebno v matematiki in tudi naravoslovji, ker to mi ni hotelo nikakor v glavo.

In res! Konec leta pride, jaz sem že par dni prej zvedel, da so me dali tiskati v šolsko poročilo med „cvajarje“. To je bila gotova reč, a vendar sem hotel videti še spričevalo svoje. Dobim ga in res! profesor latinščine je bil

mož beseda, tudi drugo sem imel vse izborno dobro, lahko bi bil med prvimi odličnimi, če bi ne bilo matematike in naravoslovja; v teh pa sem imel dobro pripečateno „dvojko“, razen tega pa še v „obnašanji“ piko zavoljo one dogodbe z latinsko nalogo. Ali tudi trije mojih sosedov so bili padli, pa v latinščini in jaz sem se jim prav mefistično zarugal: „Se bomo že še videli — v peklu!“ Razen teh je bilo padlo jih še mnogo, čeravno se jih je več splazilo naprej, da nisem vedel kako. Meni se je gnjusilo, ko sem videl, kako so gosposke matere plazile se okoli profesorjev in oblegale njih vrata in kako je marsikteri bil vdrugeč prašan, pa mu je profesor v obraz rekel, da prizanese njegovim starišem, ne njemu, ter dal mu „kaum nur eben noch ausreichend“. Fej! Predno si dam jaz v svoje spričevalo kaj takega zapisati, ki tako očitno po milosti smrdi, rajši imam „dvojko“. Ali „odlično“, „prav dobro“, ali pa „dvojko“ ali „trojko“, le tistih beraških redov ne. Zato sem bil pa na svoje spričevalo, čeravno je bilo „druzega reda“, vendar ponosen, vsaj sem vedel, da, če bi bili moji starši gospóda, bi bil jaz tudi med prvimi

kje, ker bi mi ne bilo treba boriti se tako za poželjivega želodca zadostenje, toraj ne „kontrabandati“ nalog za druge, tudi ne biti v tako slabem stanovanji brez vsega nadzorstva in bi bil tudi lahko dobil kako štipendijo, če bi mi je bilo prav treba k večemu za smodke in najnovejše klobuke, s kakoršnimi so se ponášali „študentisti“, kterih očetje so imeli čez 1200 gld. letne plače.

Ta pot ni bilo pó-me očeta, le mati so bili prišli, da sva nesla mojo robo domú, kar bi je potreboval na počitnicah. Pot je bila žalostna, mati so bili že pri gospodinjji zvedeli, kaj je z mano, in prvo vprašanje je bilo:

„Nisi zdela, kaj ne? Saj sem vedela, da bo tako. Oče bodo strašno hudi, nič jim ne povej; saj so bili že več tednov hudi, da sem ti v Ljubljano nosila kaj.“

„Nič se ne bojte, mati“ — je moj odgovor — „naj rekó, kar hočejo, saj ne bom doma dalje ko nocoj. Jutri grem po svetu.“

„Pa boš še nazaj prišel, ne?“ — vprašajo v skrbeh.

„Morebiti“ — je moj odgovor, potem greva

Domače novice.

V Ljubljani, 25. decembra.

(O volitvi na Dolenjskem.) Kakor smo na kratko že zadnjič poročali in kakor pové oklic na čelu današnjega lista, so si volilci kočevskega, trebanjskega in radeškega okraja izmed vseh kandidatov, kar se jih je oglašilo ali o katerih se je vsaj govorilo, izbrali gospoda kneza Ernesta Windischgrätza, toraj je tudi centralni volilni odbor, prejemši in presavši poročila z raznih krajev, ki so se v ogromni večini glasila zá-nj, sklenil razglasiti ga za kandidata. S tem so — mislimo — razmotane vse homatije, ki so bile nastale brž po razpisu volitve, in izbran je tak kandidat, kteremu bodo tudi kočevski volici prav lahko dali svoje glasove. Ali bodo in kdaj bodo volitve volilnih mož, o tem nam še od nikoder ni došlo nobeno poročilo. Morda jih celó ne bo, kar bi bilo zavoljo hude zime najbolje, da se ljudem ne delajo pota in sitnosti. Če jih ne bo, ostanejo volilci vsi, ki so bili letos voljeni. To bi bilo najbolje, ker se že tako naprej vé, da jih bodo prvotni volilci zopet volili — morda z malimi izjemami, kar pa na volitev poslanca ne bo imelo nobenega izdatnega vpliva. — Nasprotnega kandidata ne bo menda nobenega, narodni imajo gotovo vsi toliko domeljubja, da bodo v prid domovini vtihnili, nemčurji pa tako nimajo nobene nade, da bi prodrli s kakim svojim, toraj bodo gotovo rajši ostali domá za pečjo z njim, saj bi bilo vse njihovo nagajanje prazno delo. Toraj se smemo nadjati lepe zmage, a vendar to ne sme zapeljati naših narodnih stražnikov, da bi na svojih mestih zasпали; treba še zmiraj imeti oči odprte, da se ne prikrade od kod sovražnik. Zdjaj o praznikih se dá lažje govoriti z ljudmi, naj bi naši odličnejši narodnjaki ne izpustili te prilike.

(Božične praznike) bomo obhajali letos menda nekoliko bolje volje ko zadnja leta — vsaj v političnem obziru. Da bi le tak mraz ne bil! Ne vemo, je li po vseh naših pokrajinah tak, kakor v Ljubljani; tukaj je res tak že, da plinovi svečavi marsikje nagaja, ljudje po ulicah pa kar tekajo, ne hodijo. Snega leži vsake kupe, le z najbolj živahnih ulic in cest skoro večidel molče do doma, kjer dobiva očeta na čevljarskem stolu.

„No, kako je, študent?“ — je nekako zaduhlo vprašanje, pa se ne obrnejo na stolu.

„Dobro“ — je ravno tak odgovor moj.

„Kam boš pa zdaj šel?“ — vprašajo in vlečejo dreto naprej.

„Bom že videl“ — diham jaz in sedem za mizo ter začnem seboj prinešene reči zlagati iz cul. Mati gredó, skuhajo večerjo, jo prineso na mizo in povabijo očeta, ki niso ves čas z mano nič govorili, k mizi. A oče odgovore mrzlo:

„Le jejta sama, če sta lačna, jaz sem sit“ — ter vlečejo dreto naprej.

Kdo bo jedel? Jaz ne, mati zajmó par žlic, potem pa nesó vse skup ven, jaz grem na hišo in ležem v slamo, zaspim pa še le zeló pozno. Dolgo sem še slišal očetovo kladvo, a besede nobene; ko sem zjutraj prišel dol, so bili mati pred pečjo in kuhali zajutrak ali kosilo — žgance. „Nikar“ ne hodi v sobo, saj oče nič ne govori“ — reko mati — „kar tu le boš jedel, pa pojdi kam, da se mu skadi. Saj veš, kakšen je. Še jaz mu ne smem blizo.“

Vendar sem šel v sobo po nektare reči, a oče me še pogledali niso. V veži pokusim žgance, potem pa grem na Šmerno goro.

so ga nekoliko odvozili. Če bi nagloma prišlo južno vreme, ne more nihče z dóma, mozga bi bila strašna. Kakor pa zdaj kaže, bomo imeli vsaj suhe, če tudi mrzle praznike.

(Nesreča.) Dekla inženirja H. je hotla včeraj proti večeru s premogom peč zakuriti. K nesreči bilo je v nekem kosu nekoliko dinamita, s katerim premog po jamah razstreljavajo, in ko pride ogenj do njega, se vname in razpoči ter deklo prav hudo osmodi in opeče.

— Ker je zavoljo praznikov moral list prej tiskan biti, je izostalo več dopisov. — Vesele praznike!

Razne reči.

— Kako Gladstone judom odgovarja. Angleški judje, njim na čelu neki Hirsch, so Gladstonea prosili, naj bi on, ki je priljubljen pri Rusih in balkanskih narodih, saj storil, da bi se judom iztoku več pravice izkazalo, da bi se jim enakopravnost podelila. Gladstone pa jim je na blizo tako odpisal: „Meni je skor nemogoče, kaj storiti v tej zadevi, ker so judje na Dunaji (pač res! vredn.) in drugodi vse žile napenjali, da bi zabranili osvobodjenje balkanskih narodov iz turškega jarma. To delajo še zdaj in tudi na Angleškem. Ravno judje so velika podpora sedajni angleški vladi, katera je odkrita sovražnica balkanskih narodov. Jasno je tedaj, da za jude ne morem nič storiti.“

— Literatura hrvatska leta 1879.

29) Južno-slovenske narodne popevke, sakupio Fr. Ž. Kuhač II. knjiga I. Svezka. Zagreb 1879. Tiskara C. Albrechta. Na to sbirko bi se morali Slovenci posebno ozirati, ker ima tudi mnogo slovenskih pesmi uglasbenih.

30) Šala i zbilja, zbirka narodnih pripovedka, poslovice, zagonetka itd. Sabrao Mijat Stojanović. Senj. Tiskara H. Lusterá 1879. Ciena 60 nov.

31) Shke iz hrvatske i slovinske poviesti, za gradjanske i više djevojačke učione, sastavio Janko Tomić, učitelj v Karlovcu. Zagreb, tisk dioničke tiskare 1879. Ciena 60 nov.

32) Rimsko nasljedno pravo, napisao Ambroz Brozović. oravnik. Svezak III U Bakru. Tiskom i troškom R. Desselbrunnen.

33) Borba Hrvata sa Turci od pada Sigeta do mira Žitva Dorožkoga 1566 — 1606, Napisao Dane Gruber, cond. prof. U Zagrebu, tisk dioničke tiskare, 1879. Ciena 1 for. 20 novčičev

34) Narodna pjesmarica izdala ju Matica Dalmatinska. U Zadru 1879. Ciena 1 for.

35) Izvješće o djelovanju kiuba inženira i arhitekta u Zagrebu tečajem g. 1879. Tisak Karla Albrechta.

36) Knjižica za mladež, knjiga II. — Narodne pripovjedke, sabrao i priredio za mladež Mijat Stojanović. Izdao hrvatsko pedagogijsko-književni zbor. U Zagrebu 1879.

37) Knjižica za mladež, knjiga III. — Franjo Josip I. kralju garsko-hrvatski i car austrijski. Školske mladeži na uspomenu dana 24. travnja 1879 priredijo hrvatski pedagogijsko-književni zbor, treće izdanje. U Zagrebu 1879.

38) Zime večeri, priče iz narodnega života u Srbiji, napisao M. Gj. Miličević. U Biogradu 1870. Ciena 1 for.

39) Život i rad dr. Božidara Petranovića, napisao J. Sundečić Dubrovnik, 1879. Štamparija D. Prettnera.

40) Knjige za školu i narod, svezka četvrta. — Fizikalna geografija, napisao A. Ga-

kije, preveo L. Paču, Novi Sad, izdanje štamparije A. Palevića, 1879. ciena 50 nov.

Vabilo k naročevanju

„SLOVENCA“.

„Slovenec“ velja kakor dozdej:

Za Ljubljano:

Na dom pošiljan za celo leto 9 gl. — kr. ;
 „ „ „ „ pol leta 4 „ 50 „
 „ „ „ „ četrt leta 2 „ 30 „
 „ „ „ „ en mesec 80 „

V administraciji sprejeman:

Za celo leto 8 gl. 40 kr. ;
 „ pol leta 4 „ 20 „
 „ četrt leta 2 „ 10 „
 „ en mesec — „ 70 „
 posamezne številke — „ 7 „

Po pošti:

Za celo leto 10 gl. — kr. ;
 „ pol leta 5 „ — „
 „ četrt leta 2 „ 50 „
 „ en mesec — „ 90 „
 posamezne številke — „ 8 „

Za bogoslovce, dijake in učitelje:

Za celo leto 6 gl. — kr. ;
 „ pol leta 3 „ — „
 „ četrt leta 1 „ 50 „

List pošljemo vsem dosedanjim naročnikom. Kdor se ne misli naročiti, naj ga pošlje nazaj, ker ga sicer smatramo kot naročnika. Tudi prosimo tiste gospode, ki naročnine še niso poravnali, da bi to storili prej ko mogoče, da tudi mi poravnamo račun v tiskarni.

Naročnina se pošilja najceneje po poštnih nakaznicah. (Postanweisungen).

opravištvu,

na dunajski cesti št. 15
v Medijatovi hiši.

Telegrafične denarne cene 23. decembra.

Papirna renta 68.95 — Sreberna renta 70.35 —
 Zlata renta 80.95 — 1860letno državno posojilo 131 —
 Bankine akcije 846 — Kreditne akcije 279.90 — London
 1:6.70 — — Ces. kr. cekini 5.55. — 2-frankov 9.31.

Denarstvene cene 23. decembra.

	Denar.	Blago
Državni fond.		
5% avstrijska papirna renta	68.85	68.95
5% renta v srebru	70.50	70.30
4% renta v zlatu (davka prosta)	81.—	81.19
Srečke (lozi) 1854. l.	125.—	125.60
„ „ 1860. l. cel.	131.25	131.50
„ „ 1860. l. petinke	135.25	135.75
Premijski listi 1864. l.	167.25	167.75
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	99.75	100.50
Kranjske, koroške in primorske po 5%	96.50	97.50
Ogerske po 5%	85.25	85.75
Hrvaške in slavonske po 5%	90.—	91.—
Sedmograške po 5%	84.75	85.50
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	856.—	858.—
Unionske banke	93.25	94.—
Kreditne akcije	280.50	280.75
Nižoavstr. eskomptne družbe	810.50	820.—
Anglo-avstr. banke	137.50	137.75
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gid. a. v.	179.50	179.50
Tržaške „ 100 „ k. d.	119.—	120.—
„ „ 50 „ „ v.	61.—	63.—
Budenske „ 40 gid. a. v.	39.50	40.—
Salmove „ 40 „ „ „	48.50	49.—
Palffy-jeve „ 40 „ „ „	36.50	36.75
Clary-jeve „ 40 „ „ „	37.50	38.—
St. Genois „ 40 „ „ „	48.—	42.50
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	30.—	38.—
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	33.—	33.25
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.54	5.55
Napoleon nad'or	9.31	9.32

Dobre, pravične, nepokažene voščene sveče,

za katere dajejo poročstvo, iz najboljšega čistega čebelnega voska, katere izvrstno lepo in prav počasi goré, prodajata po najnižji ceni.

P. & R. Seemann

(4) v Ljubljani.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.